

ሓቀኛ ጸሎት

(ሓጺር አስተንትኖ ምስ አምላኽ ክንገብሮ ዝግብኣና ርክብ)

ንባባት ሆሴዕ 6:1-6 ሉቃ 18:9-14

ከመይ ገርካ እዩ ዝጽለ፡ ኣብ ወንጌል ሓዋርያት ሓደ መዓልቲ ንኢየሱስ ጸሎት ምሃረና ኢሎሞ፡ ጸሎት ምሃረዎም (ሉቃ 11:1~2)። ብዙሓት መግህራን ኣብ ብሉይ ኪዳን ንተኸተልቶም ጸሎት የምህሩ ነሮም ዮሓንስ መጥምቕ ከም ዝመሃረ ኣብ ወንጌል ንረኽቦ። ጸሎት ከመይ ገርካ እንተ ገበርካዮ እዩ መልሲ ካብ አምላኽ ዘምጽእ። ብዙሓት ጸሎትና ኣይተሰምዑን አምላኽ ኣይፈትወንን እዩ ገለ እውን ደፊሮም እንተ ዘይጸለኻ ይሓይሽ ዝብሉ ኣለዉ። ግን ጸሎትና ከመይ እንተኾነ እዩ አምላኽ ዝሰምዖ። ምእስ ክንጽሊ ይግብኣና። ጸሎት ምስ አምላኽ ምርኻብ ስለ ዝኾነ ኩሉ ጊዜ ክንጽሊ ይግብኣና። “ጸሎት ዝገብር ንአምላኽ ይፍልጦ” ቅ. ኣጎስጢኖስ። ምስ አምላኽ ዕላል ክንለምድ እሞ ዕላልና ከምቲ አምላኽና ዝደልዮ ዕላልል ክንገብሮ ይግብኣና። ጸሎትና ናቱ መልክዕና ክንኸተሎ ዝግብኡ ኣገባብን ኣልኡ። ነዚ ኣብዚ ዘሎና ንባባት ተመርኩስና ክንገብሮ ከሎና ብሓቂ ንአምላኽ ክነስምዖ ንኽእል ኣና።

ክልቲኡ ንባባትና ጸሎትና ክሕዞ ዝግባእ ኣገባብ ይነግሩና።

ሀ. ሆሴዕ ነብይ፡

ብ721 ዓመት ቅድሚ ልደት ክርስቶስ ሰማርያ ቕድሚ ምውዳቕ ድኅሪ ነቢይ ኣሞጽ ኣብ ሰመናዊ መንግስቲ እስራኤል ዝሰብኸ ዝነበረ እዩ። ንሱ ዝነበሮ እዋን ዘመን ህውከት እዩ ነሩ። ህዝቢ አምልኾ አምላኽ ሓዲጉ ኣብ አምልኾ ጣዖት ዘንቢሉ እቶም ዘምልኹ ዝነበሩ እውን ንቀለዓለም እምበር ሓቀኛ እምነት ኣይነበሮምን ሆሴዕ ነዚአም ከምዚ ዝበሉ ህዝቢ እዩ ሰቢኹ። ብዛዕባ ምጉዳል እምነት ክሰብኸ እንክሎ ነቲ ምስ ሓንቲ ኣመንዝራ ዝገበሮ መርዓ ምስላ ገሩ ይገልጽ። ከምቲ ጎሜር ሰበይቱ ዝጠለመቶ ከምኡ ድማ ሕዝቢ ንአምላኽ ከም ዝኸሓድዎ ይገልጽ። ብሰንኪ እዚ ክሕደት ከኣ ኣብ እስራኤል ፍርዲ አምላኽ ክመጽእ እዩ ይብል። ግናኽ ኣብ መወዳእታ ምሕረት እግዚአብሔር ይግዝዝ እሞ ንህዝቡ ኣብኡ ይመልሶም ነቲ ኣብ መንጎ ክልቲኦም ዝነበሮ ርክብ ከኣ የሓድሶ። ህዝቢ ንአምላኽ ተሃሪቡ ክኸእል ይነግር። ንአምላኽ ምዝራብ ስለ ዝሓደጉ ኣብ ጸገም ወሪዶም ስለዚ ብሓቂ ምስ አምላኽ ክሃረብ ኣብ ስብከቱ ይነግሮም።

ኣብ ምዕራፍ 6 ንእግዚአብሔር ክንልምን ከሎና ክንክተሎ ዝግብኣና ኣገባብ ይነግረና። ኣብዚ ኤፍራታ (ሰሜናዊ መንግስቲ እስራኤል)፣ ይሁዳ (ደቡባዊ መንግስቲ እስራኤል) ብድኹም እምነቶምን ኣብቲ ዘቕርብዎ መስዋዕቲ ጥራሕ ብምእማኖም ይውቀሱ። ካልኣይ ጉባኤ ቫቲካን ኣብቲ ብዛዕባ መስዋዕቲ ቅዳሴ ክሃረብ እንክሎ“እግዚአብሔር ሓቀኛ ኣገልግሎት ይደሊ” ይብል። ሆሴዕ ናይ ንስሓ ጸሎት ቦቲ ህዝቢ ከም ዝተደግመ ገሩ የቕርቦ እዚ ኸኣ አምላኽ ስለ ዝሓደገና ተቐጻዕና ዝብል እዩ። ኣብነኑድሕዶም ከኣ ኣብ አምላኽ ንመለስ ይብሉ እንተኾነ ምምላሶም ንቕለዓለም እዩ ነሩ፣ ሓቀኛ ንስሓ ኣይነበረን።

ኣብ አምላኽ ንመለስ መጸዋዕታ እዩ ነሩ እንተኾነ ሓቅነት ይጎድሎ ነሩ። እቲ ህዝቢ እግዚአብሔር ብጽኑዕ ከምዝሓዘም ገሮም የግሮምርሙ። እንተኾነ አምላኽ ተመሊሱ ከምዘድሕፍም ርግጸኛታት እዮም ነሮም። ኣብዚ ገለ ሊቃውንቲ ብዛዕባ ትንሣኤ ክርስቶስ ዘመልክት ኣልኦ ዝብሉ ኣለው። “እግዚአብሔር ሰላልዓና እንተኾነ ድሕሪ ክልተ መዓልቲ ክሕድሰና እዩ ኣብ ሳልሳይ መዓልቲ

ከተንሥአና እዩ . . . “ ይብል። ከም ዝናም ክመጽእና እዩ፤ እቲ ህዝቢ ኣምላኽ ከም ዝመጸም ከም ዝሕድሶም ርግጻኛታት ነሮም፤ ቁጥዓ ኣምላኽ ክሓልፍ እዩ።

ምኽንያት ናይ ኣምላኽ ምጭካን ምስኡ ዘለዎም ርክብ ኣፍኣዊ ስለ ዝነበረ እዩ። ፍቕሮም ከም ደመና ንግሆ ከም ኣስሓይታ ቀልጢፉ ዝጠፍእ እዩ ነሩ። እግዚአብሔር ናይ እቲ ጥርሑ ዝኾነ ልቦም ይርኢ። ኣብ ጸሎቶም ብርቱቦ ቃላት ንስሓ ዝሓዘለ ዝመስል ኣሎ እንተኾነ ግብሮም ሓንቲ ሓቂ ዘይብሉ እዩ። “ብነብያት ገረ ዝቕርጽ ቃላት ጥፍኣት ለኣኽኩልኩም ፍርደይ ከም ብርሃን ወጋሕታ ኣብ ልዕለኹም ከውድቕ እዩ፤ ካብ መስዋዕቲ ክተቕርቡለይሲ ምሕረት ክትገብሩ እፈቱ፤ ካብ ዝሓርር መስዋዕቲ ኸተቕርቡለይ ኣምላኽ ምዃነይ ክትፈልጡ እፈቱ” (6:5~6) ይብል።

እግዚአብሔር ብንጹር ይዛረብ፡ “እምነት ዘለዎ ፍቕሩ እዩ ዘሓጉሰኒ እምበር መስዋዕቲ ኣይኮነን፤ ፍልጠት ኣምላኽ እምበር ዝሓርር መስዋዕቲ ኣየድልየንን። ስለዚ እግዚአብሔር ካብኣም ዝደልዮ ሓቀኛ ፍቕሪ ኣብ ግብሪ ዝተመስረተ እምበር ጥርሑ ዝኾነ ስርዓት ኣይፈቱን፤ ኣፍልጦ ኣምላኽ ኣብ ሓቀኛ ርክብ ዝተመስረተ እምበር ብቻለት ዝተሰነየ ኣምላኽ ኣይፈቱን።

ኣብዚ እዋን ጸሎትን ንስሓ ዘሎናሉ እዋን እግዚአብሔር ምስኡ ሓቀኛ ርክብ ክንምህዝ ይደልየና ኣብ መንጎናን ኣብ መንጉኡን ዘሎ ፍልልይ ክነጽብቦ ሎሚ እዋኑ እዩ። ብደገ ክርስትያን ብግብርና ግን ኣረመን እንተኾና ቁጥዓ ኣምላኽ ከይወርደና ክንምለስ ኣሎና። ሆሴዕ ነብይ ሎሚ እውን ናይ ዘመና ነብይ እዩ ኩሉ ዝበሎ ሎሚ እውን ንነፍስወክፍና ከስምዕ ይኸእል እዩ።

ለ. ሉቃስ፡ ብዛዕባ ጸሎት ፈሪሳውን መጸበሓውን ይነግረና።

ቅድሚ ኣብ ትርጉም ወንጌል ምእታውና ንኣስተንትኖና ዝሕግዝ ጠቓሚ ታሪኽ ጋንዲ ክንርኢ። ጋንዲ ኣብ ህንዲ ዓቢ መንፈሳውን ሃገራውን መራሒ ዝነበረ ቦቲ ዝኸተሎ ዝነበረ መንፈሳዊ እምነቱን ኣማሕዳድራኡን ኣተሓሳስብኡን ንዓለም ካብ ዝሃንጹ መራሕቲ ሓደ እዩ። ኣብቲ ንሃገሩ ህንዲ ካብ ግዝኣት እንግሊዛውያን ነጻ ከውጽእ ዝገደዶ ሓደ ኣብ ደቡብ ኣፍሪቃ ሕጊ ኣጽኒዑ ነቲ ዘጽንዖ ኣብ ተግባር ክርእዮ እንከሎ ኣብ መንጎ ሰባት ዝርኤ ዝነበረ ዘይፍትሓዊ ፍልልይ ዓለትን ግፍዕን ርእዩ ብሰላማዊ ብዘይጎነጽ ክቋወምዎ ክጉስጉስ ጀሚሩ። ንሱ ዝኾነ ፖሎቲካዊ ጋንታ ኣይነበሮን፤ እምነት ምንቅስቃሱ ኣብቲ ዝነበሮ ሞራልን መንፈሳዊ ሓላፍነትን እዩ ነሩ። ሓደ ካብቲ ኣብ ኣእምርኡ ኩሉ ጊዜ ተቐሪጹ ዝደፍኦ ዝነበረ ሓደ መዓልቲ ጽዓዱ እንግሊዛውያን ብጽርግያ ክሓልፉ እንከለዉ ንሱ ብኣኡ ይሓልፍ ስለ ዝነበረ እቲ ኣየር ከይብከል ንሱ ኣብ ቡንቱ ክኣቱ ክሳብ ዝሓልፉ ተገዲዱ። ሓደ እዋን ኣብዚ ዝገጠሞ ከስተንትን እንከሎ ከምዚ ኢሉ ጽሑፉ፡ “ሓደ ነገር ኩሉ ጊዜ ከም ምስጢር ኮይኑ ዝርኣየኒ ኣሎ ሰባት ከመይ ገሮም እዮም ንሰባት ንኸምኡም ዝኣመሰሉ ብምሕሳሮም ዝኸበሩ ኮይኖም ስዝምዖም” እናበለ ጽሑፉ።

ነዚ ክብል እንከሎ ብሕርቃን ተደፊኡ ዘይኮነ ብምድናቕ እዩ ኢልዎ። ኣብ ሃገሩ ምስተመልሰ ነቲ ዘጽንዖ ሕጊ ገዲፉ “ሳትያራሃ” ዝብል ዘይጎነጽ ሓይሊ ካብ ሓቅን ፍቕርን ዝርከብ ክኸተል ጀሚሩ። ጋንዲ ሓቂ ናይ ባዕላ ሓይሊ ከምዘለዎ ክርኢ ክኢሉ። ወላ እኳ ንናይ እንግሊዛውያን መግዛእቲ ብሰላማዊ መገዲ ብምቅዋም ኣርባዕተ ጊዜ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ይእቶ ናይ ዝኸተሎ ዝነበረ ሓቅነት ተጠራጢሩ ኣይፈልጥን። እዚኦ ንእሽቶይ ነጥቢ ኣብቲ ብጸዓዱ እንግሊዛውያን ዝምርሑ ዝነበሩ ስልጣን ናብቶም ቦቲ እዋን 400 ሚልዮን ዝነበሩ ህንዳውያን ከም እትመሓለፍ ገሩ። ሰባት ነቲ ኣምላኽ ዝብሎምን ዝሃቦምን እንተ ሰሚዖም ንዝኾነ ነገር ክቕይሩ ከምዝኸእሉ ኣብ ግብሪ ኣርእዩና። እቲ ጸጊሙ ዘሎ ሰብ ቦታ ኣምላኽ ሒዙ ቦቲ ንሱ ዝደልዮ ንኸምኡ ዝበለ ሰብ ክመርሕ ምድላዩ እዩ። እቲ ዝኸፍኦ እቲ ንሱ ዝመርሖ መገዲ መገዲ ጸጋም ምዃኑ እና ፈለጠ ንኸልእ ሰብ ኣብቲ ንሱ ዝደልዮ ክምራሕ ምድላዩ ወይ ምግዳዱ እዩ። ካብ ከምዝን ካልእን

ምስትውዓል ገርና ንአምላኽ ዝደልዮ ጽን ክንብል ጋንዲ ኣብነት ኩሉ እዩ። ንአምላኽ ጽን ኢሉ ዝኸለል ኣብ መጭረሽታ ዓወት ናቱ እዩ።

ከምቲ ሆሴዕ ነቢ ዝበሎ ጋንዲ እምነቱ ኣብ አምላኽ እምበር ኣብ ትሕቲ ገዛእቲ ኣይገበርነ፥ ኣብቲ ንድኻታት ዝሕግዝ ዝሰምዕ ገሩ። ናብቲ ዝነበሮ እምነት ኣብ ፍትሕን ሓቅን ብምጽንዑ ናይ ኩሉ ኣብ ሓቂ ተመስሪቱ ዝቃለስ ኣብነት ኮይኑ “ናይ ሕያዋይ ሰብ ጸሎት ከም ኩናት ንደመና ይስንጥቑ፤ ከሳብ ኣብ አምላኽ ዝበጽሕ ከኣ ንሱ ዓቕሚ የብሉን ጸሎቱ እውን ክሳብ እቲ ልዑል መልሲ ዝህቦ ጠጠው ኣይብልን እዩ”።

ኣብ ወንጌል ኢየሱስ ነቶም ህዝቢ ብዛዕባ እቶም ብትዕቢት ንነፍሶም ዘልዕሉ ንኻልኣት ግን ዝጸልኡ ተዛሪብዎም። ንኻልኣት ብምንኣስ ንነፍሶም የልዕሉ። ሰማዕቱ ብዛዕባ እዞም ክልተ ኣብ ቤተመቐደስ ክጽልዩ ዝከዱ ምስ ነገሮም ሰንቢዶም። እቲ ሓደ ሕያዋይ ሰብ እቲ ሓደ ግን ዘይቅኑዕ ሕይወት ዝኸተል እዩ ነሩ። እቲ ሓደ ኣብ እምነቱ ስሩዕ መገዲ ዝኸተል ነሩ እቲ ሓደ ግን ኣብ ግቦን ምጥፍፋእን ዝነበር ዝነበረ እዩ። መኻፈልቲ ቀረጽ ንጋዛእቲ ሮማውያን ይሰርሑ ስለ ዝነበሩን ካብቲ ዘኸፍልዎ ምጥፍፋእ ይገብሩ ስለ ዝነበሩ ከም ሓጢአትኛታት እዮም ዝቐጸሩ ነሮም። እዞም ክልተ ሓደ ሕያዋይ ሓደ ክኣ ክፉእ ሰብ ጸሎት ክገብሩ ኣብ ቤተ መቐደስ ከይዶም። እንተኾነ ሓደ ጥራሕ ጸልዩ ተመሊሱ።

እቲ ፈሪሳዊ ጸሎቱ ኣብ ርእሱ ዘተኮረ እዩ ነሩ። ኣብቲ ጸሎቱ እንተ ኣስተውዓልና እቲ ጸሎት ኣብቲ ንሱ ዝገበሮ እሞ ንዝገበሮ ጸብጻብ ከምዝህብ ገሩ የቐርቦ። ወላ እኳ ንሱ መን ምዃኑ ርግጸኛ ኣይኹን እምበር ንአምላኽ ከም ካልኣት ዘይገበሮ የመስግን። ንርእሱ ምስቲ መኻፈሊ ቀረጽ ኣብ ኣፍደገ ዘሎ እና ኣወዳደረ ንነፍሱ ይገልጽ። ንሱ ኣብ ሰሙን ክልተ ጊዜ ይጸውዖ ካብ እቶቱ ዕሽር ንድኻታት ይህብ። እዚ ኹሉ ናይ ብሓቂ ጽቡቕ ነገር እዩ። ኩልና ክርስትያን ኣብ ዓለም ከምዚ እንተ ንገብር ኩሉ መተቐየረ። እንተኾነ እዚ ፈሪሳዊ ነዚ ኹሉ እናሃበ ንርእሱ ግን ክህብ ኣይከኣለን። ውሽታዊ ኩነታቱ ምስጢር እዩ።

እቲ ኣኸፋሊ ቀረጽ ብርሑቕ ኣብቲ ቀጽሪ ደው ኢሉ ብማዕዶ ይጽሊ። ሓንቲ እዚ ገሪ ኢሉ ዓመታዊ ጸብጻብ የብሉን። እታዊታቱ ካብቲ ካብ ህዝቡን ካብ ድኻታትን ከይተረፈ ሰሪቐ ዘተረፎ እዩ። ብዛዕባ ርእሱ ሓቂ ይዛረብ፡ “ ኣ አምላኽይ ንኣይ ንኃጥእ ምሓረኒ” እናበለ ጸለዩ። ብኸፍኣቱ እናተኣመነ ብውሽጡ ብኃጢአቱ እና ተነስሐ ምሕረት አምላኽ ይልምን። ኣፍልቡ ይወቅዕ ነሩ እምበር ነቲ ዝገበሮ ሰናይ ተግባር ይነግር ኣይነበረን። ንሱ ነቲ ሓቂ ንሱ መንምዃኑ ይፈልጥ ነሩ በዚ ከኣ ኩልንትናኡ ኩሉ ኣብ ኢድ አምላኽ ገሩ ይዛረብ ነሩ። ንአምላኽ ዘቐርበሉ ነገር ኣይነበሮን ዘቐርበሉ ነገር እንተሎ ኩሉ ዝገበሮ ክፉእን ውዱቕ ሕይወቱን እዩ። እዚ እዩ ናቱ። ካብ ርእሱ ኣይወጽእን እዩ ንርእሱ መን ምኻኑ የለሊ ናይ ሕይወቱ ሓቂ ይፈልጥ እሞ ኣብ አምላኽ ተስፋ ይገብር አምላኽ ንኹሉ ብምሕረቱ ርእዩ ክቐበሎ ብተስፋ ይጽሊ። ንኹሉ ኃጢአቱ ሓላፍነት ለቢሱ ይቐርብ። ውሽታዊ ኩነታት ቅሉዕ እዩ።

ኢየሱስ ኣብቶም ሰማዕቱ ይምለስ እሞ ናይ እቲ ዝነገሮ ምሳሌ ትርጉም ይገልጽ፡ “እቶም ኩሎም ንኻልኣት ብምጽልእ ንርእሶም ዘልዕሉ” ኢሉ ክዛረብ ምስ ጀመረ ኩሎም መራሕቲ ሃይማኖትን ተኸተልቶምን ሰንቢዶም። እቲ ኣኸፋሊ ቀረጽ ጸዲቐ ተመሊሱ እቲ ፈሪሳዊ ግን ኣይጸደቐን። እቲ ኣኸፋሊ ቀረጽ ካብቲ ዝሓተቶ ንላዕሊ ረኺቡ ተመሊሱ። ንምሕረት ዝሓተተ ጸዲቐ ተመሊሱ። ከም ፍርዲ ኢየሱስ ኩሉ ነገር ብኣንጻር ኮይኑ ተመሊሱ። ናይ እቲ መኻፈል ቀረጽ ጸሎት ደመና ወጊኡ። ናይ እቲ ፈሪሳዊ ጸሎት ኣብ ዓላማኡ በጹሑ ንሱ ኸኣ ኣብ ርእሱ ተመሊሱ። ኣብ አምላኽ ኣይበጽሐን።

ኣብ ወንጌል ኢየሱስ ከም ዓርኪ መጽብሓንን ኃጢአተኛታትን እዩ ዝርኣ ዝነበረ። ኢየሱስ ንኃጢአቶም ኣይ ኮነን ዝሕዝ ንዓለሞም ብምቕያር ኣብ ምሕረት አምላኽን ኣብ ንስሓ ነፍሶም ከም ዝምለሱ ይገብሮም። ዓመታት ቅድሚ ጋንዲ ብሰባት ቅድሚ ምውራዱን ምንጻቕን ኢየሱስ ተናዒቐን ተዋሪዱን። ኃጥኣን ንኢየሱስ ኃጥኣን ጥራሕ ኣይኮነን እንታይ ድኣ ፍቕራት ኃጥኣን እዮም። ካብቲ ክፉእ ግብሮም ኩሉ ጊዜ ዝገበርዎ ዝነበሩ ዓምጽን ጭቁናን ክወርዶም ዝነበሮ ንላዕሊ ምሕረትን ጽድቅን ክረኽቡ ምእንቲ ይቐርቡም።

ጸሎትና ኩሉ ጊዜ መግለጹ ናይ እቲ ኣብ ኣምላኽ ዘሎና ፍጹም እምነት ክኸውን ኣለዎ። ካብቲ ንሱ ዝሃበና ወጻኢ ንሕና ሓንቲ እንህቦ የብልና። ኩሉ ዘሎና ናቱ እዩ። ናታትና ግደ ካብቲ ኩሉ ጊዜ ዘውርደላና ህያባቱ ብወገና ካብኡ ክንመልሰሉ። ኩሉ ጊዜ ንሕና ኣብ ዕድኡ ኢና ዘሎና ማለት ኩሉ ጊዜ ንኣምላኽ ክንከፍሎ ዝግብኣና ዕዳ ኣሎና። ዕዳና ኸኣ ተመስገን ኢልና ምኽኣል እዩ።

ብኣብዝሒ ጸሎት ኣይኮነን ጽድቁ ዝመጽእ ብልብና ምስ ኣምላኽ ተዛራብና እንተ ኸኣልና እዩ። ማርያም ሓደ ካብ ኩልና ዝፈልዖ ጸልዖ ትኽእልን ነራ ኣምላኽ ዝብሎ ትሰምዕ ነራ። ንብሕታ ክዛረባ ንኣምላኽ ጊዜ ትህቦ ነራ ንሱ ኸኣ ይሰምዓ ነሩ። ሎሚ ንነፍስወክፍና ወዳ ዝብሎ ክንሰምዕ ምስኡ ክንዛረብ ንዝብለና መምርሒ ሕይወትና ገርና ኣብ ጽድቁ ክንኣቱ ለምንልና ንበላ።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ